

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Ластовецька К.О.

курсант,

Одеська національна морська академія

ПРАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ В СФЕРІ МОРЕГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ В УКРАЇНІ

Участь громадськості в управлінні морегосподарським комплексом в Україні відіграє дуже важливу роль у врегулюванні владно-суспільних відносин в сфері морського транспорту.

Люди беруть активну участь тоді, коли у них є можливості – ресурси, вміння та знання, необхідні для цього. Три фактори визначають наскільки легко вони «можуть робити». Громадяни будуть брати участь тоді, коли будуть відчувати себе частиною групи або спільноти: їм подобається брати участь тоді, коли це є важливим для відчуття їх ідентичності. Вони будуть брати участь тоді, коли у них будуть можливості для цього за рахунок інфраструктури та громадських організацій. Громадяни беруть активно участь у суспільно-політичному житті тоді, коли їх прямо питають про їх думку. І нарешті, люди беруть участь тоді, коли вони сприймають систему, на яку вони намагаються здійснити вплив як таку, що дає відповідь на їх очікування та потреби [4].

До контролю в сфері морського транспорту найчастіше відносять контроль з боку різних громадських об'єднань, профспілок, політичних партій, рухів, засобів масової інформації та інших утворень, а також контроль з боку окремих громадян, спрямований на захист своїх особистих прав або прав інших осіб. Також відносяться до громадського контролю загальні збори громадян, громадські інспекції, громадські організації, громадські ради при органах державної влади, а саме при Міністерстві інфраструктури України та Державній інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті.

Розглядаючи практику здійснення громадського контролю в сфері морського транспорту в Україні значну увагу слід приділити морським профспілковим організаціям та громадським радам.

Право кожної людини створювати та ставати членом професійної спілки давно визнано світовою спільнотою, та отримало своє нормативне закріплення як на міжнародному, так і на національному рівнях. Правовий статус морських професійних спілок в Україні визначається законодавством про профспілки, про працю, про колективні договори та угоди тощо, але в той же час він має свої характерні риси, зумовлені особливостями морської професії, отже, визначається положеннями чинного законодавства та статутів, на підставі яких вони діють. Основними правами та обов'язками морських

профспілок в Україні є представництво та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки. Морські профспілки здійснюють контроль за додержанням трудового законодавства, умов індивідуального трудового та колективного договору роботодавцями, органами державної влади та органами місцевого самоврядування [6].

Якщо розглянути найбільш масові та представницькі морські профспілкові організації незалежної України, перш за все варто звернути увагу на Профспілку працівників морського транспорту України, що є активним учасником національного та міжнародного профспілкового руху. Для вирішення трудових та соціальних проблем моряків функціонує в Одесі Українська незалежна морська профспілка, що не залежить від державних господарських та контролюючих структур і є вільним від політики та бізнесу загальногромадським об'єднанням [7]. Поміж інших, Державна реєстраційна служба України виділяє серед масиву українських професійних об'єднань наступні: Українська незалежна морська профспілка, Асоціація профспілок підприємств морегосподарського комплексу, Всеукраїнська профспілка працівників морської та риболовної галузі, Профспілка " Всеукраїнське об'єднання солідарності моряків", Федерація морських профспілок України, Українська профспілка працівників транспорту та докерів, Професійна спілка працівників водного господарства України, Федерація профспілок працівників водного транспорту та плавскладу України та ін. [3]. Морські профспілки виступають громадською силою, яка бере на себе повноваження вирішувати питання соціального захисту робітників у морській галузі [4]. При Міністерстві інфраструктури України (Мінінфраструктури України), що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сферах, поміж інших, морського і річкового транспорту, навігаційно-гідрографічного забезпечення судноплавства, торговельного мореплавства, та Державній інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті (Укрморрічінспекція) діють громадські ради. Вони є ефективним механізмом впливу громадськості на вироблення політики певного державного органу та інструментом для підвищення якості діяльності органів державної влади. Громадські ради є легітимним механізмом взаємодії влади та громадськості [1].

Отже, практика здійснення громадського контролю в сфері морегосподарського комплексу в Україні забезпечується через форми громадської участі, такі як діяльність громадських організацій, асоціацій, профспілок, громадських рад, створених при Мінінфраструктури України та Укрморрічінспекції, з числа представників громадських об'єднань та при використанні таких засобів як проведення громадських слухань, громадської експертизи, направлення пропозицій, звернень, вимог до органів влади, проведення консультацій за участю експертів, семінарів, «круглих столів», та ін.

Список використаних джерел:

1. Береза А. В. Громадські ради в Україні: історія становлення: [Електронний ресурс] / Режим доступу до док.: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/34131/101Bereza.pdf?sequence=1>, вільний. – Загл. з екрану. – Мова укр.

2. Вітвіцький С.С. Інститут громадянського контролю в Україні: поняття, сутність, тенденції розвитку: [Електронний ресурс] / Режим доступу до док.: http://irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/Nvdduvs_2013_1_7.pdf, вільний. – Загл. з екрану. – Мова укр.

3. Реєстр професійних спілок та їх об'єднань. Державна реєстраційна служба України: [Електронний ресурс] / Режим доступу до док.: drsu.gov.ua, вільний. – Загл. з екрану. – Мова укр.

4. Женгал К. В. Проблеми діяльності морських профспілок в умовах становлення незалежності України / К. В. Женгал // Інтелігенція і влада. – 2012. – Вип. 25. – С. 143-151. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/iiv_2012_25_14.pdf, вільний. – Загл. з екрану. – Мова укр.

5. Посібник з питань партисипативної демократії (демократії участі) на місцевому рівні. Під редакцією Толкованова В.В. – Київ, Крамар, 2011, 199 с.

6. Сергеев Ю. В. Правовий статус морських професійних спілок в Україні: [Електронний ресурс] / Режим доступу до док.: <http://www.apdp.in.ua/v62/92.pdf>, вільний. – Загл. з екрану. – Мова укр.

7. Українська незалежна морська профспілка: [Електронний ресурс] / Режим доступу до док.: <http://uimtu.org/>, вільний. – Загл. з екрану. – Мова рос.

Наливайко О.І.

кандидат юридичних наук, доцент;

Свинаренко А.О.

студент,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПУБЛІЧНІ СЛУХАННЯ ЯК ФОРМА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ

Однією з важливих передумов розвитку демократії є ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування і населення. Істотне значення саме у практичних дебатах мають публічні (громадські) слухання, під час яких обговорюється конкретне питання та шляхи його вирішення, викристалізовується розуміння людиною сутності своїх прав та обов'язків, наданих і закріплених законом, шляхів їх реалізації.

До форми громадського контролю, публічних слухань, приділяють увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Зокрема, такі відомі вчені-юристи, як: Л. Акопов, Р. Арутюнян, С. Братель, А. Гончаров, С. Денисюк, О. Забралова, С. Зубарев, О. Коломитцева, С. Кушнір, Л. Наливайко, Т. Наливайко, Н. Нижник, П. Покатаєв, О. Полещук, Г. Пришляк, С. Шестак та ін. На сучасному етапі розвитку відкритого суспільства публічні слухання виступають інструментом демократичної участі громадян, що застосовується органами місцевого самоврядування України, але ця тема ще потребує більш глибокого вивчення.

Одним із засобів вирішення управлінських криз перехідного періоду є залучення громадян до громадсько-політичного життя, які спостерігаються в Україні після здобуття незалежності. Згідно ст. 5 Конституції України народ